

VII. ХРОНІКА ПОДІЙ

УДК 378.091.33-027.22=161.2:378.4(438)

DOCENDO DISCIMUS,* АБО НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА СТУДЕНТІВ-УКРАЇНІСТІВ ФРАНКОВОГО УНІВЕРСИТЕТУ У ВРОЦЛАВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Ірина Процик

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
кафедра українського прикладного мовознавства,
вул. Університетська, 1, кімн. 233, 79000 Львів, Україна,
тел.: 0322 2964355
ел. пошта: iprotskyk@yahoo.com*

У грудні 2012 року вже вдруге поспіль студенти четвертого курсу філологічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка, які спеціалізуються на кафедрі українського прикладного мовознавства з викладання української мови як іноземної, побували на навчальній педагогічній практиці у закладі україністики Інституту слов'янської філології Вроцлавського університету.

Така практика стала ще одним напрямом роботи в рамках багаторічної плідної співпраці між Львівським та Вроцлавським університетами, яка триває вже майже два десятиріччя. Підписана в 1994 році Угода про співпрацю між університетами передбачала, зокрема, кадрову підтримку процесу навчання української мови у Вроцлавському університеті у формі лекторату, на який запрошували викладачів Львівського університету, а також щорічні наукові стажування викладачів обох університетів та мовленнєву практику студентів-полоністів Львівського університету у Вроцлаві та вроцлавських україністів у Львові. Надання можливості студентам-україністам Львівського університету попрактикуватись у викладанні української мови польським студентам є доброю нагодою для зміцнення львівсько-вроцлавських академічних взаємин, адже, навчаючи своїх закордонних колег української мови, українські студенти вчилися самі.

Упродовж перших днів двотижневої педагогічної практики студенти Львівського університету переймали досвід викладачів вроцлавської україністики, зокрема, відвідали лекційні та практичні заняття професорів Агнешки Матусяк та Олега Белея, докторів Пшемислава Юзьвікевича, Сильвії Вуйтович, Юлії Рисіч, Анни Урсуленко, Ольги Барабаш-Ревак та магістра Ядвіги Сковрон, а також мали нагоду познайомитись і заприятелитись із вроцлавськими студентами-україністами.

А далі настала черга й самим практикантам зі Львова спробувати себе в ролі викладача-україніста. Студенти проводили практичні заняття з польськими колегами різних курсів з різних мовознавчих дисциплін здебільшого за програмами ліценціатської підготовки (аналог бакалаврату). Заняття з письма в рамках

* Навчаючи, вчимося (Сенека. Листи).

практичної науки української мови для студентів другого курсу мали Лариса Шмакова та Ірина Зух, які присвятили свої уроки повторенню іменних частин мови. Вони розробили систему тренувальних вправ, допомогли вроцлавським українцям закріпити знання про іменник, прикметник, числівник та займенник. Іванна Скоропляс під час заняття з письма зі студентам-першокурсникам опрацювала тему „Прикметник”, запропонувала різноманітні завдання. Практичні заняття з граматики сучасної української мови припали до душі Улянці Шевченко, яка зі студентами третього курсу працювала над українською фразеологією, дібравши цікаві вправи на основі польсько-українських фразеологічних паралелей, та Марті Панас, яка на своєму уроці з третьокурсникам презентувала типологію складнопідрядних речень. Олена Бурковська та Світлана Панасюк на заняттях з усного мовлення зі студентами третього курсу обрали тему „Освіта в Україні”. Вони представили польським колегам особливості освітньої системи в нашій країні та запропонували для обговорення питання про особливості впровадження та реалізації Болонської системи, специфіку польської системи освіти, а також дали змогу дискутувати стосовно переваг та недоліків дошкільної освіти в сім’ї та в дошкільних навчальних закладах. Темою заняття з усного мовлення для першокурсників практикантки Марії Самардак був етикет телефонної розмови. На уроці вдалося опрацювати зі студентами чимало діалогів на основі запропонованих ситуацій та використати найбільш вживані формули українського мовленнєвого етикету. Лілія Дужа провела заняття з усного мовлення зі студентами другого курсу, обравши тему „Свята в Україні”, на якому, цілком логічно, найбільше уваги присвятила українським традиціям та звичаям святкування Різдва.

Серед занять, які провели практиканти під час цієї навчальної практики, домінували практичні заняття, які сприяли розвитку навичок мовлення і писання українською мовою та зміцненню знань граматики сучасної української мови, яким, відповідно до навчальних програм вроцлавської україністики, відведено найбільшу кількість годин.

Як відзначили викладачі-україністи з Вроцлава, студенти-практиканти продемонстрували не лише добрі знання з філологічних дисциплін, а й обізнаність із методикою викладання різних аспектів української мови як іноземної. До кожного заняття львівські студенти ґрунтовно готувались: добирали тексти, розробляли систему вправ, добирали ілюстративний матеріал та обмірковували творчі завдання. Найціннішим для їхнього подальшого фахового та методичного зростання, як вважають самі студенти, було обговорення проведених занять, у яких брали участь усі практиканти, керівники практики з Львівського університету – Ірина Процик і Галина П’ятакова, а також викладачі закладу україністики Вроцлавського університету – Юлія Рисіч, Анна Урсулєнко, Пшемислав Юзьвікевіч та Ядвіґа Скворон. Аналіз занять студентів-практикантів відбувався дуже конструктивно, фахово і жваво. Обговорювали найбільш вдалі моменти уроків, висловлювали міркування, як поліпшити ефективність опрацювання конкретних тем, делікатно вказували на недоліки. Інтелектуальна та емоційна співпраця, яка склалась під час таких обговорень, дала студентам можливість на власному досвіді переконатися, наскільки можна поглибити власні знання тоді, коли навчаєш інших.

Ще одним позитивом навчальної практики у Вроцлаві була можливість поєднати корисне з приємним. Львівські студенти мали нагоду побувати у найстаріших корпусах Вроцлавського університету – головному (тут оглянули університетський костел, найгарніші університетські зали – Леопольдинську й Аулю

Маріанум) та в корпусі філологічного факультету (побачили чудову залу Нерінга, в якій міститься читальня факультетської бібліотеки, і недавно відреставроване внутрішнє подвір'я). Не залишилася поза увагою й одна з найбільших і найбагатших за фондами польських наукових бібліотек – Національна бібліотека імені Оссолінських, заснована у Львові на початку XIX ст., а також музеї (Національний, етнографічний і музей пошти й комунікації) та Рацлавицька панорама, де експонують одну картину – масштабне полотно „Битва під Рацлавицями”. Незабутні враження залишаться й після відвідин вроцлавських театрів – оперного, де вдалося побувати на прем'єрі опери „Паяци”, та сучасного, в якому переглянули спектакль Вроцлавського театру пантоміми. А ще екскурсії Вроцлавом – пізнання його архітектури: храмів, палаців, мостів, постмодерних споруд та вечірні прогулянки освітленим газовими ліхтарями островом Тумським та святково прикрашеним до Різдва Ринком.

Цікавим для студентів (і з професійної точки зору також) було знайомство з українським середовищем у Вроцлаві. Вдалося побувати на літургіях у греко-католицькій кафедрі Воздвиження Чесного Хреста та православної церкві Святих Кирила і Методія на П'яску, а також на дитячому святі з нагоди Дня Святого Миколая в українській греко-католицькій церкві, де переглянули виставу у виконанні дітей, які відвідують суботню українську школу.

Чудовим завершальним акцентом перебування у Вроцлавському університеті стало запрошення наших студентів-практикантів на різдвяно-новорічне святкування для іноземців, яке організував відділ міжнародної співпраці в Аулі Маріанум. Львівські студенти не лише довідалися про особливості відзначення свят зимового циклу в різних країнах та почастилися стравами різних національних кухонь, а й представили українські різдвяні традиції, зокрема виконали низку колядок. Щирі поздоровлення від проректора з міжнародних зв'язків Вроцлавського університету професора Адама Єзерського доповнили чудовий передсвятковий настрій очікування містерії Різдва.

Навчальна практика студентів Львівського національного університету імені Івана Франка у Вроцлавському університеті була плідною, адже дала змогу практично закріпити здобуті раніше знання під час проведення занять із української мови як іноземної. Можливість попрактикуватися у викладанні української мови чужоземцям, потрапивши в чужомовне середовище за кордоном, збагатила студентів цінним та цікавим досвідом, адже вони вповні відчували, що „навчаючи – вчимося”.

*Стаття надійшла до редакції 05.02.2013
доопрацьована 10.02.2013
прийнята до друку 15.02.2013*